

**Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi
(ammattipätevyyden tunnustamisdirektiivi)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan yhteisöjen komission 7 päivänä maaliskuuta 2002 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ammattipätevyyden tunnustamisesta.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2002

Opetusministeri *Maija Rask*

Korkeakouluneuvos Leena Pirilä

OPETUSMINISTERIÖ
Korkeakouluneuvos Leena Pirilä

MUISTIO
EURODOC nro
EU/21302/0229

ASIA

AMMATTIPÄTEVYYDEN TUNNUSTAMISDIREKTIIVI

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI
AMMATTIPÄTEVYYDEN TUNNUSTAMISESTA KOM(2002) 119 LOPULLINEN (NS.
AMMATTIPÄTEVYYDEN TUNNUSTAMISDIREKTIIVI)**

ASIAKIRJA: KOM(2002) 119 lopullinen
7239/02 ETS 1 CODEC 350

1. Yleistä

Euroopan yhteisön tutkintojen ja ammattipätevyysjärjestelmien tunnistamislainsäädäntöön kuuluu kolme eri tunnistamisjärjestelmää: yleinen tutkintojen tunnistamisjärjestelmä, jäljempänä yleinen järjestelmä, ammattikokemuksen tunnistamiseen perustuva järjestelmä, jäljempänä ammattikokemusjärjestelmä ja koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhdenmukaistamiseen perustuva tunnistamisjärjestelmä, jäljempänä yhdenmukaistamisjärjestelmä.

Ammattipätevyyden tunnistamista koskevan direktiiviehdotuksen mukaan kaikki kolme tunnistamisjärjestelmää säilytetään, järjestelmiä koskevat direktiivit kumotaan ja korvataan ehdotetulla direktiivillä. Kaikkiin kolmeen järjestelmään ehdotetaan muutoksia.

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

2.1. Kaikkia järjestelmiä koskevat yhteiset säännöt

Direktiiviehdotuksen mukaan jäsenvaltion on tunnustettava unionin kansalaisen toisessa jäsenvaltiossa hankkima koulutus tai

ammattipätevyys, jos jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaan ammatin harjoittajalta tai työntekijältä vaaditaan määrättyä koulutusta tai ammattipätevyyttä. Tunnustaminen antaa unionin kansalaiselle oikeuden harjoittaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa samaa ammattia, johon hänellä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan. Uutena menettelynä ehdotetaan osittaisen ammatinharjoittamisoikeuden myöntämistä sellaisessa tapauksessa, että asianomaisen ammatin tehtävät ovat vastaanottavassa jäsenvaltiossa kotijäsenvaltion tehtäviä laajemmat. Tällöin hakijalle tulisi myöntää oikeus harjoittaa niitä ammattitehtäviä, joihin hänellä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan (4 artiklan 3 kohta).

Jäsenvaltion tunnustama EU:n ulkopuolella suoritettu tutkinto rinnastettaisiin EU:ssa suoritettuun tutkintoon sen jälkeen, kun asianomainen henkilö on harjoittanut ammattia tutkinnon tunnustaneessa jäsenvaltiossa kolme vuotta (3 artikla 3 kohta). Yhdenmukaistamisjärjestelmän alaan kuuluvan EU:n ulkopuolella suoritettun tutkinnon tunnustamisessa tulisi noudattaa koulutukselle asetettuja vähimmäisvaatimuksia (2 artikla 2 kohta).

Ehdotuksen mukaan laillisesti jäsenvaltioon sijoittautuneella

ammattinharjoittajalla olisi ammatista riippumatta oikeus tarjota palveluja toisessa jäsenvaltiossa. Palvelujen tarjoajan ei tarvitsisi hakea ammatinharjoittamisoikeutta vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Hänen tulisi tehdä ilmoitus palvelujen tarjoamisesta direktiiviehdotuksen 53 artiklassa tarkoitettulle vastaanottavan jäsenvaltion yhteystaholle. Palvelujen tarjoajan tulisi käyttää kotijäsenvaltionsa ammattinimikettä. Jos palvelujen tarjoaja siirtyisi vastaanottavan jäsenvaltion alueelle, palvelujen tarjoamisena pidettäisiin ammattitoimintaa, jota harjoitetaan enintään 16 viikon ajan vuodessa. Toiseen jäsenvaltioon siirtyvän palvelujen tarjoajan tulisi olla harjoittanut asianomaista ammattitoimintaa vähintään kahden vuoden ajan, jos ammatti ei olisi säännelty ammatti hänen kotijäsenvaltiossaan. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että palvelujen tarjoaja antaa palvelujen vastaanottajalle 9 artiklassa määrättyt tiedot.

Voimassa olevassa lainsäädännössä on väliaikaista palvelujen tarjoamista koskevia säännöksiä vain yhdenmukaistamisjärjestelmän alaan kuuluvissa direktiiveissä farmasian alan direktiiviä lukuun ottamatta. Näiden voimassa olevien säännösten mukaan ammatinharjoittajilla on oikeus tarjota väliaikaisesti palveluja. Heidän tulee etukäteen ilmoittaa palvelujen tarjoamisesta toimivaltaiselle viranomaiselle. Kiireellisessä tapauksessa ilmoitus voidaan tehdä jälkikäteen. Palvelujen tarjoamisen kestoa tai muita ehtoja ei voimassa olevassa lainsäädännössä ole täsmennetty. Muilla kuin edellä mainituilla aloilla palvelujen tarjoajia koskee sama ammattipätevyden tunnustamista koskeva lainsäädäntö kuin niitä ammatinharjoittajia, joiden tarkoituksena on sijoittautua vastaanottavaan jäsenvaltioon. Poikkeuksen muodostavat kuitenkin sähköisessä muodossa tarjottavat palvelut. Ns. sähköistä kaupankäyntiä koskevan direktiivin 2000/31/EY 8 artikla koskee palvelujen tarjoamista kaikkien säänneltyjen ammattien aloilla.

2.2. Sijoittautumisvapautta koskevat säännöt

Ehdotuksen mukaan kaikkien kolmen tunnustamisjärjestelmän sijoittautumisvapautta koskevien sääntöjen keskeiset piirteet säilytettäisiin.

2.2.1. Yleinen järjestelmä

Yleisen järjestelmän soveltamisala laajenisi. Sitä sovellettaisiin aina silloin, kun ammattipätevyden tunnustamiseen ei voitaisi soveltaa ammattikokemusjärjestelmän tai yhdenmukaistamisjärjestelmän sääntöjä (10 artikla). Yleisessä järjestelmässä olisi viisi pätevyystasoa (11 artikla). Vastaavanlaiset tasot ovat olemassa myös voimassa olevassa lainsäädännössä. Ammattipätevyden tunnustamiseen oikeuttava tutkinto voisi olla yhtä pätevyystasoa alempi kuin se tutkinto, jota vastaanottava jäsenvaltio vaatii (13 artiklan 1 kohdan b alakohta).

Ehdotuksen mukaan ammattikokemuksella ei enää voitaisi korvata hakijan saaman koulutuksen ja vastaanottavan valtion vaatiman koulutuksen pituuksissa olevaa eroa. Sen sijaan korvaavana toimenpiteenä hakijalta voitaisiin vaatia kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan suorittamista (14 artiklan 1 a kohta). Lainsäädännöstä poistettaisiin jäsenvaltion oikeus itse päättää joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan vaatimista ammateissa, joiden harjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja joissa kansallista lainsäädäntöä koskeva neuvonta tai avustaminen on olennainen ja pysyvä ammattitoiminnan osa. Hakijan valintaoikeuden rajoittaminen edellyttäisi aina komission suostumusta (14 artiklan 2 kohta).

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioilla ei olisi oikeutta vaatia korvaavia toimenpiteitä hakijalta, jos hakijan ammattipätevyys täyttäisi ammatillisen yhdistyksen Euroopan laajuisesti hyväksymät vähimmäisvaatimukset, joiden komissio on katsonut helpottavan ammatillista tunnustamista (15 artikla). Komissio tekisi tällaisessa tapauksessa päätöksen ehdotuksen 54 artiklassa tarkoitettua komitean avustamana.

2.2.2. Ammattikokemusjärjestelmä

Direktiiviehdotuksen III osaston II luvun mukaan ammattikokemusjärjestelmän alaan kuuluisivat samat toiminnot kuin aikaisemminkin. Ne jakaantuisivat kahteen ryhmään, joilla olisi erilaiset ammattikokemuksen tunnustamissäännöt. Voimassa olevassa järjestelmässä on kuusi toimintoryhmää, joilla on erilaiset tunnustamissäännöt. Direktiiviehdotuksen mukaan ammattikokemusjärjestelmän alaan kuuluvat toiminnot luettelaisiin direktiivin IV liitteessä, jota voitaisiin muuttaa 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua komitologiamenettelyä noudattaen (19 artikla).

Ammattikokemusjärjestelmään lisättiin direktiivillä 1999/42/EY säännös (3 artikla), jonka mukaan vastaanottavan jäsenvaltion on verrattava hakijan saamaa koulutusta jäsenvaltion koulutusvaatimuksiin, ellei hakija ole oikeutettu ammattipätevyytensä automaattiseen tunnustamiseen ammattikokemuksensa perusteella. Olennaiset eroavuudet voidaan vaatia korvattavaksi kelpoisuuskokeella tai sopeutumisajalla. Jäsenvaltio voi eräiden tehtävien osalta rajoittaa hakijan oikeutta valita kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan välillä, jos tehtävä edellyttää kansallisten erityissäännösten tuntemista ja soveltamista. Direktiiviehdotuksen mukaan jäsenvaltiolla ei olisi enää oikeutta päättää hakijan valintaoikeuden rajoittamisesta. Ellei hakija olisi oikeutettu ammattipätevyytensä automaattiseen tunnustamiseen, häneen sovellettaisiin yleistä järjestelmää koskevia sääntöjä, joiden mukaan valintaoikeuden rajoittaminen edellyttäisi aina komission suostumusta.

2.2.3. Yhdenmukaistamisjärjestelmä

Yhdenmukaistamisjärjestelmän alaan kuuluvissa lääkärin, yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan, hammaslääkärin, eläinlääkärin, kättilön, proviisorin ja arkkitehdin ammateissa säilytettäisiin tutkintojen automaattinen tunnustamisjärjestelmä, joka perustuu koulutusten vähimmäisvaatimusten yhdenmukaistamiselle. Ehdotuksen mukaan

kuhunkin ammattiin johtavan koulutuksen vähimmäisvaatimukset säilyisivät pääosin muuttumattomina. Vain eräitä voimassa olevassa lainsäädännössä olevia poikkeussäännöksiä tai vanhentuneita säännöksiä poistettaisiin. Ehdotuksen mukaan kunkin alan koulutuksen pääsyvaatimuksista, koulutuksen vähimmäispituudesta ja rakenteesta määrättäisiin artikloissa. Sen sijaan koulutuksen tavoitteena olevat tiedot ja taidot ja koulutusta koskevat oppiaineluettelot tai aihekokonaisuudet siirrettäisiin direktiivin liitteisiin, joita voitaisiin muuttaa 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua komitologiamenettelyä noudattaen. Samalla määrättäisiin siitä, ettei vaatimusten mukauttaminen tieteen ja tekniikan kehitykseen saa muuttaa missään jäsenvaltiossa ammatinharjoittamisesta lailla säädettyjä periaatteita, jotka koskevat luonnollisten henkilöiden koulutusta ja ammattiin pääsyn edellytyksiä. Komissio julkaisisi Euroopan yhteisön virallisessa lehdessä ilmoituksen jäsenvaltioiden hyväksymistä tutkintonimikkeistä (20 artikla 6 kohta).

Yleislääkärin ammattia ja koulutusta koskevat määräykset säilyisivät voimassa olevan lainsäädännön mukaisina (26–28 artikla). Säännöksistä poistettaisiin kuitenkin se mahdollisuus, että yleislääkärikoulutuksen voi hankkia myös omalla vastaanotollaan. Direktiivin johdantoon ehdotetaan kohtaa (kohta 13), jonka mukaan jäsenvaltiot eivät voisi ottaa käyttöön lääketieteen erikoisalaa, jonka ammattitoiminnan ala on sama kuin yleislääkärien.

Erikoislääkärin tutkintojen automaattinen tunnustaminen säilyisi vain niiden lääketieteen erikoistumisalojen osalta, joilla kaikilla jäsenvaltioilla on olemassa erikoistumistutkinto. Uusia kaikille jäsenvaltioille yhteisiä erikoistumisaloja voitaisiin sisällyttää liitteisiin 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua komitologiamenettelyä noudattaen. Säännökset erikoishammaslääkärin tutkintojen automaattisesta tunnustamisesta poistettaisiin. Alalla ei ole kaikille jäsenvaltioille yhteisiä erikoistumistutkintoja. Automaattisen

tunnustamisen ulkopuolelle jäävien erikoistumistutkintojen tunnustamisessa noudatettaisiin yleistä järjestelmää koskevia sääntöjä. Oikeus automaattiseen tunnustamiseen säilyisi kuitenkin sellaisten lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoistumistutkintojen osalta, joihin johtava koulutus olisi alkanut liitteessä mainitun viiteajankohdan jälkeen ja ennen sitä ajankohtaa, jolloin jäsenvaltioiden tulisi saattaa ammattipätevyuden tunnustamisdirektiivin määräykset osaksi omaa lainsäädäntöään. Viiteajankohta olisi kunkin jäsenvaltion osalta se päivä, jolloin asianomaiset tunnustamissäännökset ovat jäsenvaltiossa tulleet voimaan.

Arkkitehdin tutkintojen tunnustamista koskevasta yhteisön lainsäädännöstä poistettaisiin menettely, jonka mukaan arkkitehtikoulutuksen neuvoa-antavalta komitealta pyydetään lausunto, jos jäsenvaltio tai komissio epäilee, ettei jäsenvaltion ilmoittama arkkitehdin tutkinto täytä säädettyjä vähimmäisvaatimuksia. Direktiiviehdotuksen liitteessä lueteltaisiin ne arkkitehdin tutkinnot, jotka on automaattisesti tunnustettava. Liitteessä mainittaisiin viitelukuvuosi, jona koulutuksen tulisi aikaisintaan olla alkanut (20 artikla 4 kohta). Jäsenvaltioilla olisi erilainen viitelukuvuosi riippuen siitä, milloin jäsenvaltion tutkinto on voimassa olevassa direktiivissä tarkoitettuna menettelyn mukaisesti hyväksytty luetteloon. Suomen tutkinnot puuttuvat toistaiseksi liitteestä. Saavutettujen oikeuksien nojalla tunnustettaisiin automaattisesti myös ne liitteessä luetellut tutkinnot, joihin johtanut koulutus on aloitettu viimeistään liitteessä tarkoitettuna viitelukuvuoden aikana (45 artiklan 1 kohta). Suomen, Ruotsin ja Itävallan viitelukuvuosi olisi 1997/1998.

2.2.4. *Sijoittautumista koskevat yhteiset säännökset*

Direktiivin liitteessä VII lueteltaisiin ne asiakirjat ja todistukset, joita sijoittautumisoikeutta hakevalta hakijalta saisi vaatia (46 artikla). Tiedot olisivat salassa pidettäviä. Ehdotuksen 46 artiklan 2 kohdan määräykset koskisivat mahdollisesti

toimintaan vaikuttavasta vakavasta seikasta ilmoittamista.

Viranomaisen olisi ilmoitettava hakijalle tämän esittämien asiakirjojen vastaanottamisesta ja mahdollisista puuttuvista asiakirjoista kuukauden kuluessa asiakirjojen saapumisesta. Päätös olisi tehtävä viimeistään kolmen kuukauden kuluttua kaikkien vaadittavien asiakirjojen esittämisestä (47 artikla).

2.3. **Muita säännöksiä**

Direktiiviehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden viranomaisten olisi toimittava yhteistyössä ja huolehdittava keskinäisestä avunannosta. Ammattipätevyuden tunnustamisesta päätöksiä tekevästä viranomaisesta tulisi tiedottaa komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Jäsenvaltioiden tulisi nimittää viranomaistoiminnan yhteensovittamisesta vastaava henkilö (52 artikla). Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden olisi nimettävä myös yhteystaho, jonka tehtävänä olisi antaa kansalaisille ja muiden jäsenvaltioiden yhteystahoille tietoja. Yhteystahon tehtävänä olisi lisäksi kansalaisten avustaminen heille kuuluvien oikeuksien toteuttamisessa. Komissiolle ilmoitettaisiin käsitellyistä tapauksista kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on saatettu yhteystahon käsiteltäväksi (53 artikla).

Direktiivin toimeenpanossa komissiota avustaisi komitea, joka muodostuisi jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana olisi komissio. Komitean tehtävänä olisi direktiivin liitteiden muuttamista koskevien asioiden käsitteleminen. Siltä voitaisiin pyytää lausuntoa direktiivin täytäntöönpanoa koskevista kysymyksistä (54 artikla).

Komissio voisi 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen myöntää jäsenvaltiolle määräaikaisen poikkeuksen direktiivin jonkin säännöksen soveltamisesta, jos jäsenvaltiolla on huomattavia soveltamisongelmia (56 artikla).

3. **Ehdotuksen vaikutukset**

Direktiivi lisäisi ammattipätevyuden

automaattista tunnustamista yleisen järjestelmän alalla. Toisaalta yhdenmukaistamisjärjestelmän alalla poistettaisiin useilta lääkärin ja kaikilta hammaslääkärin erikoistumistutkinnon suorittaneilta oikeus saada tutkintonsa automaattisesti tunnustettua. Direktiivi rajoittaisi jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten oikeutta vaatia muuttajaa täydentämään ammattipätevyyttään tai päättää siitä, tapahtuuko ammattipätevyyden täydentäminen kelpoisuuskokeen tai sopeutumisasjan kautta.

Palvelujen tarjoamista koskevat säännöt avaisivat määräaikaista työskentelymahdollisuuksia muissa jäsenvaltioissa. Toisaalta ammatinharjoittamisen valvonta vaikeutuisi, millä seikalla voisi olla kielteisiä vaikutuksia esimerkiksi terveydenhuollon alalla.

Tutkintoja tunnustavien viranomaisten tehtävät lisääntyisivät jonkin verran yleisen järjestelmän soveltamisalan laajenemisen vuoksi. Toisaalta sääntöjen yksinkertaistaminen helpottaisi järjestelmän soveltamista.

Yhdenmukaistamisjärjestelmän alaan kuuluviin tutkintoihin johtavien koulutusten vähimmäisvaatimusten muuttaminen tulisi helpommaksi, koska siihen ei enää sovellettaisi yhteispäätösmenettelyä Euroopan parlamentin kanssa. Suomen kannoista sovittaisiin kansallisen valmistelijajärjestelmän puitteissa.

Direktiivillä vaikutettaisiin siihen, miten jäsenvaltiot järjestävät oman sisäisen hallintonsa ammattipätevyyden tunnustamisasioissa.

Direktiivin johdosta olisi muutettava ainakin lakia Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantulosta (1597/1992) ja lakia terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994).

Järjestelmän hallintoa koskevat eräät ehdotukset lisääisivät jonkin verran viranomaisten työtä ja kustannuksia. Tällainen on esimerkiksi velvoite ilmoittaa kuukauden kuluessa hakijalle asiakirjojen saapumisesta ja mahdollisesti tarvittavista lisäselvityksistä. Suomen viranomaisten kannalta vaikutukset eivät olisi kovin

merkittäviä, koska hakemusten määrä on Suomessa verrattain pieni.

4. Ehdotuksen käsittelyvaiheet EU:n toimielimissä

Säädösehdotus annettiin 7.3.2002. Se esiteltiin neuvostolle (sisämarkkina-, kuluttaja- ja matkailuneuvosto) 21.5.2002. Säädösehdotuksen valmistelu alkoi neuvoston työryhmässä 4.6.2002.

5. Kansallinen valmistelu

Suomen kannan valmistelemista varten ehdotuksesta on pyydetty ministeriöiden, ammatillisten keskusjärjestöjen, Suomen kuntaliiton, opetushallituksen ja Kirkkohallituksen lausunnot. Ehdotusta on käsitelty koulutusjaostossa ja EU-asioiden komiteassa.

6. Valtioneuvoston kanta

Yhteisön kolmea tutkintojen tunnustamisjärjestelmää koskevien säännösten kokoaminen samaan direktiiviin ja säännösten yksinkertaistaminen on kannatettavaa. Suomi pitää realistisena lähtökohtana sitä, että kaikkien kolmen tunnustamisjärjestelmän keskeiset piirteet säilytetään samalla, kun järjestelmille esitetään myös yhteisiä sääntöjä. Järjestelmiä koskevat yhteiset säännöt ovat pääosin hyväksyttäviä. Suomi suhtautuu kuitenkin kielteisesti siihen, että ammatinharjoittajalle tulisi myöntää osittainen ammatinharjoittamisoikeus silloin, kun hänellä on kotijäsenvaltiossaan pätevyys hoitaa vain jotakin osaa vastaanottavan maan ammatin tehtävistä.

Suomen mielestä on perusteltua, että ammattien harjoittajat, jotka laillisesti toimivat kotijäsenvaltiossaan, voivat tarjota palveluja kotijäsenvaltionsa ammattinimikkeellä ja että palvelujen tarjoamiseen voi liittyä myös määräaikaisten siirtymien vastaanottavan jäsenvaltion alueelle edellyttäen, että palvelujen tarjoaminen tapahtuu ammatin harjoittamista jäsenvaltiossa koskevia säännöksiä ja määräyksiä kunnioittaen. Esimerkiksi

terveysalaan saattaa liittyä sellaisia potilasturvallisuutta koskevia erityispiirteitä, mitkä edellyttäisivät tarkempaa sääntelyä ja minkä vuoksi kysymystä on selvitettävä tarkemmin ottaen huomioon perustamissopimuksen 152 artikla (kansanterveys), minkä mukaan yhteisön toiminnassa kansanterveyden alalla otetaan täysimääräisesti huomioon jäsenvaltioiden terveyspalvelujen ja sairaanhoidon järjestämiseen ja tarjoamiseen liittyvät velvollisuudet.

Suomen kannalta on tärkeää, että palvelujen tarjoamisen vapaus on turvattu myös sellaisille ammatinharjoittajille, joiden ammatti ei ole kotijäsenvaltiossa säännelty. Suomessa tällaisia ovat lähes kaikki ammattikokemusjärjestelmän alaan kuuluvat ammatit ja terveydenhuollon ja merenkulun ammatteja lukuun ottamatta myös useimmat yleisen järjestelmän alaan kuuluvat ammatit. Yleensä Suomessa säännellään ammattien asemasta ammatteihin johtavaa koulutusta. Sekä palvelujen tarjoamista että sijoittautumisvapautta koskevissa eräissä säännöksissä edellytetään, että kotijäsenvaltiossaan sääntelemätöntä ammattia harjoittaneella on alan koulutuksen lisäksi kahden vuoden ammattikokemus, ennen kuin heillä on oikeus saada ammattipätevyytensä tunnustettua. Näiltä osin ehdotusta tulisi muuttaa siten, että kotijäsenvaltiossa säännellyn koulutuksen suorittaneet olisivat samassa asemassa kuin henkilöt, joiden kotijäsenvaltiossa ammatti on säännelty.

Ammatinharjoittamisen valvonnan vuoksi palvelujen tarjoajan tulisi antaa jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle samat tiedot, jotka direktiiviehdotuksen mukaan on annettava palvelun vastaanottajalle ja ammatinharjoittamisen valvontaan liittyvien säännösten tulisi sijoittautumisvapauden ohella koskea myös palvelujen tarjoamista.

Sijoittautumisvapauden alalla yleistä järjestelmää koskevien sääntöjen yksinkertaistaminen on pääosin kannatettavaa. Ehdotettujen säännösten yksityiskohtainen tarkastelu on vielä kesken. Eräiden yleistä järjestelmää koskevien säännösten tulisi säilyä voimassa olevan lainsäädännön mukaisina. Suomen mielestä

ei ole tarkoituksenmukaista, että yleisen järjestelmän alimman tason eli pätevyystodistuksen haltijalle tarjottaisiin mahdollisuus korvata koulutusvaatimuksissa olevat olennaiset erot vaihtoehtoisesti joko kelpoisuuskokeella tai sopeutumisajalla. Myös jäsenvaltion oikeus päättää joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan vaatimisesta tulisi säilyttää voimassa olevan lainsäädännön mukaisena sellaisten ammattien osalta, joiden harjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja joissa kansallista lainsäädäntöä koskeva neuvonta tai avustaminen on olennainen ja pysyvä ammattitoiminnan osa.

Suomi suhtautuu kielteisesti direktiiviehdotuksen 15 artiklaan, joka siirtäisi yleisen järjestelmän alalla toimivaltaa jäsenvaltioiden viranomaisilta eurooppalaisille ammatillisille järjestöille. Komissio voi tarvittaessa antaa suosituksia järjestöjen hyväksymien ammattipätevyyksien tunnustamisesta, mutta toimivallan on syytä säilyä jäsenvaltioilla.

Sijoittautumisvapautta koskevien ammattikokemusjärjestelmän alaan kuuluvien sääntöjen osalta ei ole huomautettavaa. On kuitenkin epäselvää, soveltuuko ehdotettu komitologiamenettely ammattikokemusjärjestelmän alaan kuuluvien toimialaluetteloiden muuttamiseen.

Suomi kannattaa ehdotuksia, joiden mukaan yhteensovittamisjärjestelmän alaan kuuluviin ammatteihin johtavien koulutusten vähimmäisvaatimukset siirretään direktiivin liitteisiin, joissa tarkoitettuja tietoja, taitoja, oppiaineluetteloita ja opinto-ohjelmia voidaan ajantasaistaa komitologiapäätöksen sääntelymenettelyn mukaisesti. Vastaava komitologiamenettely on tarkoituksenmukainen myös lääketieteen erikoisalojen koulutusten vähimmäispituuksia muutettaessa ja sisällytettäessä uusia erikoisaloja liitteisiin.

Suomen kannalta ei näyttäisi olevan erityisiä esteitä sille, että laajenevassa unionissa automaattiseen tunnustamiseen oikeuttavat vain ne lääketieteen erikoisalojen tutkinnot, jotka ovat yhteisiä kaikille unionin jäsenvaltioille ja että muilla lääketieteen ja kaikilla hammaslääketieteen erikoisaloilla noudatetaan yleisen järjestelmän sääntöjä.

Suomi ei voi hyväksyä direktiivin johdannossa olevaa kantaa, jonka mukaan jäsenvaltiot eivät voisi ottaa käyttöön lääketieteen alaa, jonka ammattitoiminnan ala on sama kuin yleislääkäreiden. Suomen mielestä jäsenvaltioiden on voitava itse päättää terveyspalvelujärjestelmänsä toimivuuden kannalta tarvittavasta koulutuksesta.

Järjestelmän hallintoa ja täytäntöönpanoa koskevat ehdotukset ovat joitakin yksityiskohtia koskevin muutoksin hyväksyttävissä. Vastaanottavan jäsenvaltion ja kotijäsenvaltion yhteistyötä lisäämällä voidaan helpottaa sekä toimivaltaisten viranomaisten työtä että hakijan oikeuksien toteutumista.

Suomen mielestä direktiivin täytäntöönpanon kannalta on tarkoituksenmukaista, että jäsenvaltioilla on yhteystaho, jonka kautta esimerkiksi muuttaja tai toisen jäsenvaltion viranomainen voi helposti saada toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot ja muita yleisiä tiedotus-, neuvonta- ja avustuspalveluita. Muilta osin direktiiviehdotuksessa tarkoitettulle yhteystaholle ehdotettujen tehtävien tulisi kuulua jäsenvaltion määräämille toimivaltaisille viranomaisille. Ehdotuksesta, jonka mukaan komissio voisi komitologiamenettelyn mukaisesti myöntää direktiivin soveltamista koskevia määräaikaista poikkeuksia, tarvitaan lisäselvityksiä.